

รายการอ้างอิง

1. Katsuhiko Yasuda. Age-Hardening and Related Phase Transformations in Dental Gold Alloys. Gold Bulletin, 20(1982) : 90-103.
2. Novikov, I. I., Zolotarevsky , V. S. Dendritic Segregation in Alloys. Moscow : Nauka , 1966
3. Novikov, I. I. Theory of Heat Treatment of Metals. Translated by V. Afanasyev. Moscow : Mir Publishers, 1978
4. Wise, E. M. Gold: Recovery Properties and Applications. Princeton : Van Nostrand Company , 1964.
5. Sterner-Rainer, L. Die Edelmetall-Legierungen in Industrie und Gewerbe. Leipzig: Verlag Wilhelm Diebener , 1930
6. Rapson, W. S., Groenewald, T. Gold Usage. New York : Academic Press , 1978.
7. Razuvayeva, B. D., Guton, L. A., Syutkina, V. I., Shashkov, O. D. Influence of Phase Transformations on the Mechanical Properties of Gold-Copper-Silver Alloys. Phys. Met. Metall. 44(1978) : 135-141.
8. Yamauchi, H., Yoshimasu, H. A., Forouhi, A. R., deFontaine, D. Phase Relation in Cu-Ag Ternary Alloys. International Precious Metals Conference. (1980) : 241-249.
9. Eric A. Brandes. Smithells Metals Reference Book, sixth edition. London :Butterworths , 1983
10. American Society for Testing and Material (ASTM). Metals-Mechanical Testing Elevated and Low Temperature Test, Metallurgy, ASTM E 112. ASTM : NewYork, 1994
11. ASM Handbook. Properties and Selection : Nonferrous Alloys and Specials-Purpose Materials. vol.2 . ASM International : USA, 1994
12. Robert, W. Cahn., Peter Haasen. Physical Metallurgy. Netherland : North-Holland , 1996

ภาคผนวก ก.

ตารางที่ ก. 1 แสดงเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

	ชื่อการค้า	รุ่น
Induction casting machine	Galloni	VCM
Scanning electron microscope	Jeol	JCM 5400
Furnace	Naber	N 50 p
Rolling machine		
Hardness tester	Akashi	MVK-F
Thermocouple		
Thermometer		
Vernier caliper	Mitutoyo	
Optical microscope	Olympus	CHD +TGHM

ตารางที่ ก. 2 แสดงวัตถุดิบ และสารเคมีที่ใช้ในการทดลอง

ประเภทสาร	ชื่อสาร
วัตถุดิบตั้งต้น	ทองคำบริสุทธิ์ เงินบริสุทธิ์ ทองแดงบริสุทธิ์
สารกัดผิว	HCL HNO ₃ H ₂ SO ₄ KCN (NH ₄) ₂ S ₂ O ₃
ก๊าซปกคลุม	3% H ₂ + N ₂ balance

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

ตารางที่ ก. 5 แสดงค่าความแข็งของทองคำ 14 กระรัต ผ่านการรีดเย็นที่ปริมาณลดพื้นที่หน้าตัดต่างๆ
กันของทองคำที่ผ่านการอบเป็นเนื้อเคียวแบบไมโครวิกเกอร์ด้วยแรงกด 300 กรัม

ระยะจากขอบชิ้นงาน (mm.)	16 R.A.% (HV) 300g		71 R.A.% (HV) 300g		88 R.A.% (HV) 300g	
	0.1	205	205	300	287	300
0.6	194	198	280	293	300	307
1.1	198	190	315	287	293	300
1.6	174	201	236	262		
2.1	190	190	262	262		
2.6	183	187				
3.1	190	194				

ตารางที่ ก. 6 แสดงค่าความแข็งของทองคำ 14 กระรัต ผ่านการรีดเย็นที่ปริมาณลดพื้นที่หน้าตัดต่างๆ
กันของทองคำที่ไม่ผ่านการอบเป็นเนื้อเคียวแบบไมโครวิกเกอร์ด้วยแรงกด 300 กรัม

ระยะจากขอบชิ้นงาน (mm.)	16 R.A.% (HV) 300g		71 R.A.% (HV) 300g		88 R.A.% (HV) 300g	
	0.1	330	271	252	268	356
0.6	234	243	262	241	293	252
1.1	203	209	234	236	262	241
1.6	238	190	227	227		
2.1	243	194				
2.6	207	207				
3.1	209	194				

ตารางที่ ก. 7 แสดงค่าความแข็งเฉลี่ยของทองคำ 14 กระรัต ที่ผ่าน และไม่ผ่านการอบเป็นเนื้อเดียว ก่อนการรีดเย็น และอบอ่อน

	ผ่านการอบเป็นเนื้อเดียว (HV) 300 g.		ไม่ผ่านการอบเป็นเนื้อเดียว (HV) 300 g.	
		162	162	162
	168	168	157	165
	171	168	157	162
	177	171	151	157
	177	165	177	162
เฉลี่ย	169		161	

ตารางที่ ก. 8 แสดงค่าความแข็งเฉลี่ยของทองคำ 14 กระรัต ที่ผ่าน และไม่ผ่านการอบเป็นเนื้อเดียว ก่อนการรีดเย็น การอบอ่อน และอบเพิ่มความแข็ง

	ผ่านการอบเป็นเนื้อเดียว (HV) 300 g.		ไม่ผ่านการอบเป็นเนื้อเดียว (HV) 300 g.	
		263	251	251
	263	262	257	251
	257		257	
เฉลี่ย	260		253	

ตารางที่ ก. 9 แสดงค่าความแข็งเฉลี่ยของทองคำ 14 และ 16 กระรัต ที่ผ่านการอบเป็นเนื้อเดียวแล้ว
ปล่อยให้เย็นอย่างช้าๆ ในเตา

	ทองคำ 14 กระรัต (HV) 300 g.		ทองคำ 16 กระรัต (HV) 300 g.	
		251	262	213
	268	262	207	205
	236	268	213	205
	231	268	205	209
	246	257	209	222
เฉลี่ย	255		211	

ตารางที่ ก. 10 แสดงค่าความแข็งของทองคำ 14 กระรัตบริเวณที่เป็นเดนไดรต์ และช่องระหว่างเดน
ไดรต์

	เดนไดรต์ (HV) 10g.		ช่องระหว่างเดนไดรต์ (HV) 10g.	
		153	128	128
	168	153	128	128
	128	109	118	109
	153	140	109	101
	140	153	82	128
เฉลี่ย	142		110	

ตารางที่ ก. 11 แสดงปริมาณส่วนผสมทางเคมีเฉลี่ยของทองคำ 14 กระรัต จากการทำ EDX

โคนแท่ง	Au (wt.%)	Ag (wt.%)	Cu (wt.%)
1	55.689	16.944	27.371
2	52.385	18.829	28.788
3	52.119	19.264	28.619
เฉลี่ย	53.397	18.346	28.260
ปลายแท่ง	Au (wt.%)	Ag (wt.%)	Cu (wt.%)
1	54.191	15.989	29.866
2	50.500	19.212	30.328
3	47.721	21.058	31.256
เฉลี่ย	50.804	18.753	30.483

ตารางที่ ก. 12 แสดงปริมาณส่วนผสมทางเคมีเฉลี่ยของทองคำ 14 กระรัตบริเวณเคนไดรท์
จากการทำ EDX

เคนไดรท์	Au (wt.%)	Ag (wt.%)	Cu (wt.%)
1	49.996	21.430	28.576
2	50.350	18.568	30.322
3	54.128	16.105	29.768
เฉลี่ย	51.491	18.701	29.869

ตารางที่ ก. 13 แสดงปริมาณส่วนผสมทางเคมีเฉลี่ยของทองคำ 14 กระรัตบริเวณช่องระหว่าง
เคนไดรท์ จากการทำ EDX

ช่องระหว่าง เคนไดรท์	Au (wt.%)	Ag (wt.%)	Cu (wt.%)
1	41.034	36.481	22.487
2	41.790	36.771	21.443
3	42.725	36.355	20.922
เฉลี่ย	41.850	36.536	21.617

ตารางที่ ก. 14 แสดงปริมาณส่วนผสมทางเคมีเฉลี่ยของทองคำ 16 กระรัต จากการทำให้ EDX

	Au (wt.%)	Ag (wt.%)	Cu (wt.%)
1	66.76	14.98	18.27
2	66.65	15.21	18.14
เฉลี่ย	66.70	15.10	18.20

ตารางที่ ก. 15 แสดงปริมาณส่วนผสมทางเคมีเฉลี่ยของทองคำ 16 กระรัตบริเวณเคนไดรท์
จากการทำให้ EDX

เคนไดรท์	Au (wt.%)	Ag (wt.%)	Cu (wt.%)
1	64.67	11.67	23.66
2	63.56	11.39	11.39
เฉลี่ย	64.12	11.53	24.35

ตารางที่ ก. 16 แสดงปริมาณส่วนผสมทางเคมีเฉลี่ยของทองคำ 16 กระรัตบริเวณช่องระหว่าง
เคนไดรท์ จากการทำให้ EDX

ช่องระหว่าง เคนไดรท์	Au (wt.%)	Ag (wt.%)	Cu (wt.%)
1	72.64	18.50	8.86
2	72.39	18.34	9.27
เฉลี่ย	72.52	18.42	9.06

ตารางที่ ก. 17 แสดงการเปรียบเทียบส่วนผสมทางเคมีเฉลี่ยของผิวทองคำ 14 กระรัต
ที่ผ่าน และไม่ผ่านการอบเป็นเนื้อเดียว จากการทำ EDX

อบเป็นเนื้อเดียว	Au (wt.%)	Ag (wt.%)	Cu (wt.%)
1	46.607	46.694	6.693
2	30.904	60.165	8.912
3	11.747	78.509	9.726
เฉลี่ย	29.753	61.789	8.444
ไม่อบเป็นเนื้อ เดียว	Au (wt.%)	Ag (wt.%)	Cu (wt.%)
1	58.388	26.145	15.468
2	56.493	26.504	17.004
3	52.951	26.126	20.889
เฉลี่ย	55.944	26.258	17.787

ตารางที่ ก. 18 แสดงการเปรียบเทียบส่วนผสมทางเคมีของทองคำ 14 กระรัต ที่ผ่าน และไม่ผ่าน
การอบเป็นเนื้อเดียวก่อนการอบเพิ่มความแข็ง จากการทำ EDX

ไม่อบเป็นเนื้อ เดียว	Au (wt.%)	Ag (wt.%)	Cu (wt.%)
Matrix			
1	46.029	20.044	33.961
2	41.690	23.459	34.875
3	42.754	24.384	32.886
เฉลี่ย	43.491	22.629	33.907
Precipitate Phase			
1	18.571	63.585	17.815
2	22.876	54.610	22.486
3	18.830	59.591	21.549
เฉลี่ย	20.092	59.262	20.616
อบเป็นเนื้อเดียว	Au (wt.%)	Ag (wt.%)	Cu (wt.%)
Matrix			
1	40.491	25.211	34.319
2	38.975	26.056	34.985
3	38.050	25.961	36.003
เฉลี่ย	39.172	25.742	25.102
Precipitate Phase			
1	10.783	76.632	12.566
2	17.084	60.594	22.292
3	23.141	51.088	25.742
เฉลี่ย	17.002	62.771	20.200

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

REF. TO :

J057 สถาบันส่งเสริมการค้า
คณะกรรมการมาตรฐานภาควิชาชีพ

TEL. : เขตพญาไท กรุงเทพฯ

DUPLICATE

Bangkok Society of Jewellers
1230-1232 New Road, Bangkok 10500
Thailand Tel. 233-1295, 235-0588
Fax: 236-6574

JOB ID : 020973

DATE : 10/2/53

CREDIT INVOICE

PROVIDING A TECHNICAL SERVICE FOR ANALYZING THE PURITY OF PRECIOUS METAL ARTICLES.
ให้บริการทางด้านเทคนิคในการวิเคราะห์ความบริสุทธิ์ของเครื่องประดับ
PROVIDING A STANDARD FOR GOLD ARTICLES
สร้างมาตรฐานให้กับเครื่องประดับทองคำ

IMPROVING THE QUALITY OF PRECIOUS METALS FOR ACCEPTANCE IN INTERNATIONAL MARKETS
ปรับปรุงคุณภาพทองคำเพื่อให้ยอมรับในตลาดนานาชาติ
INCREASING TRUST AMONG CONSUMERS, INTERNATIONAL MARKETS
เพิ่มความเชื่อใจในหมู่ผู้บริโภค ตลาดนานาชาติ
MARKETING TO ENSURE STANDARDS
ใจคือของแท้รับประกันมาตรฐาน

ASSAY

SAMPLE CODE	METHOD	WEIGHT IN IGM. I	PCS.	TAG	SAMPLING WEIGHT	ANALYTICAL WEIGHT	LAB RESULT						
							CODE	WEIGHT	%	CODE	WEIGHT	%	
9	G	1.95	1	97628	1.95	1.94311	AG	0.28202	14.5138				

METHOD CODE F - FIRE ASSAY G - GRAVIMETIC T - TITRATION

ANALYTICAL CHEMISTRY

REFINING

DESCRIPTION	SPECIFY	WEIGHT IN	SAMPLING WEIGHT	100% CONTENT			PAYABLE WEIGHT
				CODE	%	WEIGHT	

MISCELLANEOUS

ITEM	DESCRIPTION	PACKING SIZE		UNIT PRICE	DR. CR.	AMOUNT
		PCS	WEIGHT			
1	GRAVIMETRIC	1		300		300.00
	UAT 10%					30.00
TOTAL AMOUNT						330.00

สามารถตามผลทดลอง

ประเภทของ MISC CODE	0 แหวน RING	1 สร้อยข้อมือ BRACELET	2 ต่างหู EARRING	3 สร้อยคอ NECKLACE	4 เข็มกลัด BROOCH	5 กะโหลก CLIFFER	6 กระจุก PENDANT	7 เข็มช้อน TETRA	8 กำไล SEIS	9 อื่น ๆ OTHERS
ผู้รับของ RECEIVER	ผู้รับภาระ/ผู้เก็บเงิน BILL COLLECTOR			ผู้ตรวจสอบ APPROVE BY						

ผลการวิเคราะห์เคมี เติมน้ำหนักที่ทราบนำมาให้ นักวิชาการไม่อาจถือเป็นข้อมูลยืนยันทางด้านคุณภาพหรือเนื้อแท้ของโลหะใด ๆ ทั้งสิ้น

REF. TO

J057 **ศาลากลางกรุงเทพมหานคร**
คณะกรรมการมาตรฐานทองคำ

TEL. **เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ**

DUPLICATE

Diligence
 1230-1232 New Road, Bangkok 11500
 Thailand. Tel. 233-1295, 235-0588
 Fax: 236-6374

JOB ID : 020975
 DATE : 19/02/1999

CREDIT
 INVOICE

PROVIDING A TECHNICAL SERVICE FOR ANALYZING THE PURITY OF PRECIOUS METAL ARTICLES
 ให้บริการทางเทคนิคในการวิเคราะห์ความบริสุทธิ์ของเครื่องประดับทองคำ
 PROVIDING A STANDARD FOR GOLD ARTICLES.
 สร้างมาตรฐานให้กับเครื่องประดับทองคำ
 ASSAY

IMPROVING THE QUALITY OF PRECIOUS METALS FOR ACCEPTANCE IN INTERNATIONAL MARKETS
 ปรับปรุงคุณภาพของโลหะมีค่าเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในตลาดนานาชาติ
 INCREASING TRUST AMONG CONSUMERS INTERNATIONAL MARKETS
 เพิ่มความเชื่อถือในหมู่นักค้า ตลาดนานาชาติ
 HALLMARRING TO INSURE STANDARDS
 ให้เครื่องหมายประกันมาตรฐาน

SAMPLE CODE	METHOD	WEIGHT-IN (GM.)	PCS	TAG	SAMPLING WEIGHT	ANALYTICAL WEIGHT	LAB RESULT							
							CODE	WEIGHT	%	CODE	WEIGHT	%		
9	G	2.56	1	P763C	2.56	2.46534	AG	0.35977	14.5931					

METHOD CODE F - FIRE ASSAY G - GRAVIMETIC T - TITRATION

ANALYTICAL CHEMISTRY

REFINING

DESCRIPTION	SPECIFY	WEIGHT IN	SAMPLING WEIGHT	100 % CONTENT			PAYABLE WEIGHT
				CODE	%	WEIGHT	

MISCELLANEOUS

ITEM	DESCRIPTION	PACKING SIZE		UNIT PRICE	DR / CR	AMOUNT
		PCS	WEIGHT			
1	GRAVIMETRIC	1		300		300.00
	VAT 10%					20.00
	สิ้นยอดส่งมอบทองคำ					330.00

ประเภทของ MISC CODE	0 แหวน RING	1 สร้อยข้อมือ BRACELET	2 ต่างหู EARRING	3 สร้อยคอ NECKLACE	4 เข็มกลัด BROOCH	5 กระดุมข้อมือ CUFFLINK	6 กระจุก PENDANT	7 เข็มขัดไท่ TIBACK	8 เงินชุด SETS	9 อื่น ๆ OTHERS
ผู้รับของ RECEIVER	ผู้รับภาระ/ผู้รับเงิน BILL COLLECTOR				ผู้อนุมัติ APPROVE BY					

หลักการที่ทางเรามี เกิดจากโลหะที่นำมาให้สำนักงานไม่อาจถือเป็นข้อผูกพันทางด้านกฎหมายหรือเรียกร้องสิทธิใดๆ ที่ตั้ง

ภาคผนวก ข.

จากข้อมูลส่วนผสมทางเคมี และข้อมูลการแพร่ต่างๆ สามารถคำนวณเวลาการอบได้ดังนี้
 สัมประสิทธิ์การแพร่ของทองคำ และทองแดงที่อุณหภูมิ 800°C (1073 K)

$$D_{Au} = 10.7 \exp(-176.9 \cdot 10^3 / 8.314 \cdot 1073) = 2.61 \cdot 10^{-8} \text{ mm.}^2/\text{sec.}$$

$$D_{Cu} = 31.0 \exp(-200.3 \cdot 10^3 / 8.314 \cdot 1073) = 5.50 \cdot 10^{-9} \text{ mm.}^2/\text{sec.}$$

ทองคำ 16 อะตอม

$$\begin{aligned} D_{Dendrite} &= N_{Cu} D_{Au} + N_{(Au+Ag)} D_{Cu} \\ &= (0.475)(2.61 \cdot 10^{-8}) + (0.525)(5.5 \cdot 10^{-9}) \\ &= 1.53 \cdot 10^{-8} \text{ mm.}^2/\text{sec.} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} D_{Inter-Dendritic} &= N_{Cu} D_{Au} + N_{(Au+Ag)} D_{Cu} \\ &= (0.21)(2.61 \cdot 10^{-8}) + (0.79)(5.5 \cdot 10^{-9}) \\ &= 9.83 \cdot 10^{-9} \text{ mm.}^2/\text{sec.} \end{aligned}$$

ฉะนั้นที่อัตราการแพร่เฉลี่ย

$$\begin{aligned} D &= (0.5)1.53 \cdot 10^{-8} + (0.5)9.83 \cdot 10^{-9} \\ &= 1.25 \cdot 10^{-8} \text{ mm.}^2/\text{sec.} \end{aligned}$$

เพราะฉะนั้นระยะเวลาการอบ (Relaxation Time)

$$\begin{aligned} \tau &= (0.022/2)^2 / 3.14^2 (1.25 \cdot 10^{-8}) \\ &= 980.79 \text{ sec. (16.35 min.)} \end{aligned}$$

ทองคำ 14 กระรัต

$$\begin{aligned} D_{\text{Dendrite}} &= N_{\text{Cu}} D_{\text{Au}} + N_{(\text{Au}+\text{Ag})} D_{\text{Cu}} \\ &= (0.52)(2.61 \cdot 10^{-8}) + (0.48)(5.5 \cdot 10^{-9}) \\ &= 1.62 \cdot 10^{-8} \text{ mm.}^2/\text{sec.} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} D_{\text{Inter-Dendritic}} &= N_{\text{Cu}} D_{\text{Au}} + N_{(\text{Au}+\text{Ag})} D_{\text{Cu}} \\ &= (0.386)(2.61 \cdot 10^{-8}) + (0.614)(5.5 \cdot 10^{-9}) \\ &= 1.34 \cdot 10^{-8} \text{ mm.}^2/\text{sec.} \end{aligned}$$

ฉะนั้นที่อัตราการแพร่เฉลี่ย

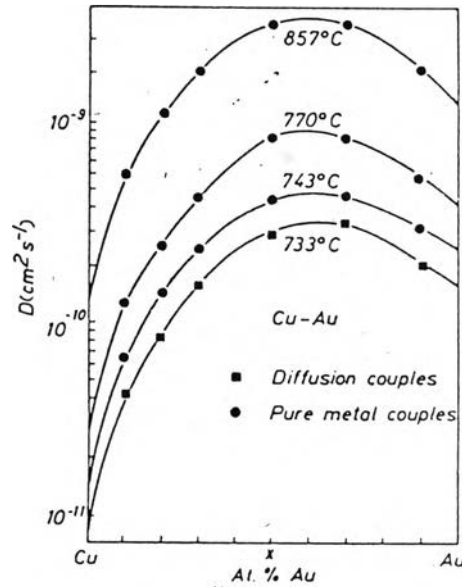
$$\begin{aligned} D &= (0.5)1.62 \cdot 10^{-8} + (0.5)1.34 \cdot 10^{-8} \\ &= 1.48 \cdot 10^{-8} \text{ mm.}^2/\text{sec.} \end{aligned}$$

เพราะฉะนั้นระยะเวลาการรอบ (Relaxation Time)

$$\begin{aligned} \tau &= (0.045/2)^2 / 3.14^2 (1.48 \cdot 10^{-8}) \\ &= 3465.80 \text{ sec. (57.76 min.)} \end{aligned}$$

จากการประมาณเวลาในการรอบเป็นเนื้อเดียว ได้ระยะเวลาในการรอบ เท่ากับ 20 นาที และ 1 ชั่วโมง สำหรับทองคำ 16 และ 14 กระรัต ตามลำดับ

จากการทดลองของ M. Badai (1969)⁽⁹⁾ ได้ทราบถึงสัมประสิทธิ์การแพร่ของทองคำที่ส่วนผสมทางเคมีต่างๆ กัน ดังภาพที่ ข. 1

ภาพที่ ข. 1 แสดงสัมประสิทธิ์การแพร่ของทองคำกะรัตที่ส่วนผสมต่าง

จากกราฟข้างต้นทำให้ทราบถึงสัมประสิทธิ์การแพร่ของทองคำกะรัตที่ต้องการคือทองคำที่ทำการทดลองมีสัมประสิทธิ์การแพร่เฉลี่ยประมาณ $0.5 \cdot 10^{-8} \text{ mm}^2/\text{sec}$ สำหรับทองคำ 16 กะรัต และ $1.0 \cdot 10^{-8} \text{ mm}^2/\text{sec}$ สำหรับทองคำ 14 กะรัต เมื่อนำมาคำนวณหาเวลาในการอบเป็นเนื้อเดียว ได้ดังนี้

ทองคำ 16 กะรัต ค่าระยะเวลาการอบ (Relaxation Time) เท่ากับ 40.86 นาที

ทองคำ 14 กะรัต ค่าระยะเวลาการอบ (Relaxation Time) เท่ากับ 1.42 ชั่วโมง

ประวัติผู้เขียน

นายจาพิกรณ์ สุวิกรม เกิดเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2514 เริ่มเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่ ภาควิชาวิศวกรรมการผลิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เมื่อปี พ.ศ. 2532 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมการผลิต ในปี พ.ศ. 2536 ภาย หลังสำเร็จการศึกษาได้เข้าทำงานที่บริษัท เซริงเคมีภัณฑ์ จำกัด ในตำแหน่งวิศวกรโรงงาน แผนก ซ่อมบำรุง ได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งได้ 2 ปี จึงได้เริ่มเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทอีกครั้ง ณ ภาควิชาวิศวกรรมโลหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2538

